

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 215/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného FAKTOR Legal, s. r. o., Bárdošova 2/A, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-10T/41/2021 (pôvodne sp. zn. 10T/41/2021) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-10T/41/2021 (pôvodne sp. zn. 10T/41/2021) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava I **prikazuje** v konaní sp. zn. B1-10T/41/2021 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava I **povinný** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Navrhol priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Dňa 29. septembra 2021 bola proti sťažovateľovi podaná obžaloba pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Okresný súd Bratislava I prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom zo 4. mája 2022, keď sťažovateľa uznal za vinného zo spáchania tohto trestného činu a odsúdil ho na trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov. Krajský súd v Bratislave uznesením zo 7. júla 2022 prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne 12. apríla 2023 sťažovateľa oslobodil, avšak aj toto rozhodnutie krajský súd uznesením z 24. júna 2024 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci.

3. Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v relatívnej nečinnosti mestského súdu, keď vec nebola právoplatne rozhodnutá ani po štyroch rokoch od podania obžaloby (29. septembra 2021), pričom od zadržania sťažovateľa uplynulo už viac ako šesť rokov (20. septembra 2018). Sťažovateľ nepovažuje vec za skutkovo ani právne zložitú – právne ide podľa jeho názoru o posúdenie niekoľkých relevantných právnych otázok týkajúcich sa najmä zákonnosti získavania dôkazov.

4. Uznesením č. k. II. ÚS 215/2025-12 zo 16. apríla 2025 prijal ústavný súd ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Predseda mestského súdu na výzvu ústavného súdu uviedol, že podľa jeho názoru súd v danej trestnej veci priebežne konal a vynakladal primerané úsilie na čo najskoršie skončenie veci. Navrhuje nevyhovenie ústavnej sťažnosti, v prípade vyhovenia zváženie primeraného finančného zadosťučinenia. Poukazuje tiež na to, že vzhľadom na zaťaženosť súdnych oddelení aj inými trestnými vecami poznačenými implementáciou tzv. novej súdnej mapy a dlhotrvajúcimi a niekoľkoročnými prietahmi spôsobenými notoricky známou personálnou a materiálnou poddimenzovanosťou prvostupňových súdov nie je možné, aby sudcovia popri všetkých trestných veciach konali bez prietáhov, resp. urýchlene.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

7. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

8. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť aj v trestnom konaní taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania (II. ÚS 32/03, III. ÚS 183/05).

9. S ohľadom na to, že sťažovateľ označil za porušovateľa v petite ústavnej sťažnosti len mestský súd, predmetom posudzovania ústavného súdu bol z hľadiska zbytočných prietahov len postup mestského súdu od prijatia obžaloby 29. septembra 2021.

10. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že ide o vec, ktorá nevykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti, čo koniec koncov potvrdzuje skutočnosť, že vo veci rozhodol okresný súd prvýkrát ani nie po roku od podania obžaloby (obžaloba bola podaná 29. septembra 2021 a okresný súd prvýkrát meritórne rozhodol 4. mája 2022, pozn.).

11. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ nežiaducim spôsobom ovplyvnil dĺžku konania.

12. Vo vzťahu k tretiemu kritériu – postupu samotného súdu, ústavný súd zistil zo súdneho spisu mestského súdu nasledovné skutočnosti:

13. V zásade nemožno mestskému súdu vytknúť, že by nepostupoval plynule. Už krátko po podaní obžaloby (18. novembra 2021) vo veci začalo hlavné pojednávanie, ktoré pokračovalo 8. decembra 2021, 19. januára 2022, 17. februára 2022, 16. marca 2022, 6. apríla 2022 a 4. mája 2022, keď bol vo veci vyhlásený rozsudok.

14. Po vrátení veci na okresný súd sa 19. decembra 2022 uskutočnilo hlavné pojednávanie (už po zmene zákonného sudcu), ktoré neskôr pokračovalo 8. marca 2023, 4. apríla 2023 a napokon 12. apríla 2023, keď bol vo veci opätovne vyhlásený rozsudok.

15. Ústavný súd preto nevytýka mestskému súdu to, že by vo veci nekonal, a neidentifikoval ani žiadne obdobia, počas ktorých by bol súd vyslovene nečinný. Hlavné pojednávanie bolo

opakovane odročované z dôvodu potreby výsluchu svedkov (ktorých priebežne navrhoval aj sťažovateľ, pričom z ospravedlniteľných dôvodov sa svedkovia nie vždy na prvýkrát hlavného pojednávania zúčastnili). V priebehu konania bolo potrebné opakovane rozhodovať o väzobnom stíhaní sťažovateľa, resp. o jeho sťažnostiach odvolacím súdom, čo viedlo k objektívnemu predĺženiu napadnutého konania z dôvodu rozhodovania o opravných prostriedkoch odvolacím súdom.

16. Problematicky vníma ústavný súd skutočnosť, že vo veci bolo krajským súdom prvostupňové rozhodnutie už druhýkrát zrušené, čo by mohlo poukazovať na nesústredený postup prvostupňového súdu.

17. Krajský súd (na neverejnom zasadnutí 7. júla 2022) v poradí prvý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu, a to s poukazom na nedostatky vykonaného dokazovania (nenáležité vysporiadanie sa s kľúčovou námietkou obhajoby o nezákonnom sledovaní sťažovateľa; nevykonanie výsluchu svedkov – policajtov; nevysporiadanie sa s pochybeniami a nezrovnalosťami zápisnice o vykonaní prehliadky iných priestorov; nevykonanie dôkazu kamerovým záznamom z nahrávacieho zariadenia vo vozidle príslušnej policajnej hliadky; nedôslednosť vo vzťahu k zabezpečeniu dôkazov potrebných na rozhodnutie o výroku o treste).

18. Po vrátení veci vykonal okresný súd navrhované dôkazy a rozsudkom z 12. apríla 2023 sťažovateľa spod obžaloby oslobodil.

19. Uznesením z 27. júna 2024 krajský súd v poradí druhý rozsudok okresného súdu opäť zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd konštatoval, že „... možno prisvedčiť odvolateľovi (prokurátorovi), že po takto doplnenom dokazovaní v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu sa dôkazná situácia v neprospech obžalovaného vôbec nezoslabila, ale práve naopak, ešte zosilnila. Pričom všetky doposiaľ nevyriešené otázky sa náležite objasnili. Ostalo preto nepochopiteľným, že súd I. stupňa rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom.“

20. Ústavný súd v súvislosti s opakovaným rozhodovaním o podanom opravnom prostriedku sťažnostným súdom v súlade s judikatúrou EŠLP uvádza, že nemožno ospravedlniť prierahy, ktoré vznikli opakovaným zrušením rozhodnutí súdu nižšej inštancie odvolacím súdom, najmä keď sú mu vytýkané chyby, ktorých sa tento súd dopustil (pozri napr. rozsudok EŠLP vo veci Spas Todorov proti Bulharsku z 5. 11. 2009, č. 38299/05, § 41 – § 44). K vzniku zbytočných prierahov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011). Problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníka konania (III. ÚS 471/2023).

21. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti sťažovateľa v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní vyhovel (bod 1 výroku tohto nálezu).

22. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že nečinnosť (resp. aj neefektívna činnosť) orgánu verejnej moci v konaní (v danom prípade mestského súdu) sama osebe neznamená aj porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť

súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu však môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúvaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae* (napr. IV. ÚS 242/07, II. ÚS 418/2023). V napadnutom konaní ústavný súd splnenia týchto podmienok neidentifikoval, a preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

23. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, pretože ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené (bod 2 výroku rozhodnutia).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 20 000 eur a uvádza, že dôvodom žiadosti o priznanie primeraného zadosťučinenia je predovšetkým samotná dĺžka konania.

26. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadosťučinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (cca 4 roky) a najmä nesústredený postup zo strany mestského (resp. okresného) súdu, pričom považoval za primerané priznanie finančného zadosťučinenia 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 771,68 eur.

29. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných od 1. januára 2025 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %.

30. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu